

RIJEČ UREDNIŠTVA

OČEKUJEMO STRUČNI ISKORAK U ŠUMARSTVU

Ovih dana konačno smo dočekali dugo očekivanu promjenu na kormilu trgovačkog društva Hrvatske šume d.o.o. O radu i kritici rada dosadašnje Uprave, Hrvatsko šumarsko društvo više se puta deciderano izjašnjavalo, posebice u ovoj rubrici, tražeći odgovore na različita stručna pitanja, no odgovora, a niti stručne polemike nije bilo, već samo bahato ignoriranje i odmazda, sve do otkazivanja pretplate na ovaj časopis.

Za svaki novi početak osnovno je utvrditi činjenično stanje kao temelj novoga programa/plana rada. Stoga dobronamjerno savjetujemo novoj Upravi da si kroz odgovore na naša postavljena pitanja, stručne kritike i sugestije, posebice kroz dva teksta iz rubrike Izazovi i suprotstavljanja u br. 11-12/2016. i tekst UO HŠD-a „Kako Hrvatsko šumarsko društvo promišlja šumarstvo Hrvatske“ u br. 11-12/2015., olakša uvid u činjenično stanje. Naše dobronamjerne kritike i sugestije išle su u smjeru upozoravanja na ono što je u šumi nestručno rađeno i ono što nažalost nije rađeno, a trebalo je raditi, no to bi onda išlo na uštrb dobiti koja je Upravi bila jedini cilj, bez obzira na posljedice po šumu. Naravno, osvrtni smo se i na potrebe racionalnog korištenja svih benefita šume i šumarstva, što je također izostalo. Zalagali smo se i zalažemo se za decentralistički oblik upravljanja šumskim bogatstvom, očekujući puno veće ovlasti rukovoditelja UŠ Podružnica i nastavno šumarija, pa i revira, kao najboljih poznavatelja odnosnih šumskih resursa i potrajnog gospodarenja istima. Takav način gospodarenja osigurati će sveobuhvatnu korist vlasniku/državi, ali i lokalnoj zajednici, na što se očigledno zaboravilo. Naše stajalište glede stanja u šumarstvu nikada nije bilo deklarativno, nego je počivalo na činjenicama. Tako i ovdje, zagovarajući decentralizaciju upravljanja koristimo podatke iz brošure „**Hrvatsko nacionalno blago**“ u izdanju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU) – iz članka „Šume i šumarstvo“, naših akademika Matića i Anića. Kompleksnost gospodarenja šumama u pojedinim dijelovima Hrvatske, koja je jedna od najšumovitijih zemalja u Europi (pola ha po stanovniku), i izbora kvalitetnih šumarskih stručnjaka, ogleda se ponajprije u šumskoj vegetaciji koju tvore 102 šumske zajednice, sa čak oko 260 drvenastih vrsta i 94 vrste drveća. Zagovarajući pak nužne radove koji osiguravaju po-

trajno gospodarenje šumama i poboljšanje kvalitete naših šuma, a time i njihovih vrijednosti, iz istog članka navodimo kako je njih 5 % vrlo dobre kakvoće, 22 % dobre, 43 % srednje i 29 % loše kakvoće, s time da je 45 % najkvalitetnijih nizinskih šuma ocijenjeno vrlo dobrim. Ulaganje u poboljšanje navedene strukture vidljivo bi se očitovalo u ne samo većoj sirovinskoj osnovici koju je isključivo zagovarala dosadašnja Uprava, nego i ostalim benefitima šume, posebice njenoj općekorisnoj funkciji.

Kada smo postavljali pitanja glede kašnjenja ili pak izostavljanja uzgojnih radova i pogubni učinak toga na budućnost sastojine, primjerice u odnosu na našu najvrjedniju vrstu drveća hrast lužnjak, pa i kitnjak (prema odnosnoj brošuri HAZU hrast lužnjak je zastupljen s 14,83 %, a kitnjak s 8,35 %), podsjećamo na ono što smo na Fakultetu učili o toj vrsti drveća, a zaboravljamo ta znanja primijeniti. Koristeći tekstove iz monografije „Hrast lužnjak u Hrvatskoj“ navodimo ponajprije uzgojne faze: ponik, pomladak (mlađi i stariji), mladik (mlađi i stariji), mlada, srednjedobna i starija sastojina. Tako je primjerice u starijem mladiku (15-20 god.) kulminacija visinskog prirasta i maksimalni prirast krošnje u širinu, tu se prepoznaju stabla budućnosti, što u mladoj sastojini rezultira diferencijacijom stabala i izdvajanjem u etaže. S gospodarskog stajališta imamo: koljik, letvik, stadij stupovlja i naposljetku stadij pilanske oblovine, gdje od letvika kreću prorjede i dolazi do diferencijacije u visinske, debljinske i vrijednosne razrede. U srednjedobnoj sastojini postepeno opada biološki potencijal glede reagiranja na njegu sastojine (50-70 god.) kada je već formirana struktura sastojine, pa je pitanje kakvi smo stručnjaci i kako smo optimalno iskoristili određeni potencijal šumskog staništa. Na to smo neprestano upozoravali, jer svaki razvojni stadij, a ne samo navedeni, zahtijeva pravovremenu intervenciju, koja doduše predstavlja određeni trošak, ali i korist, posebice u budućnosti.

U ovome dvobroju toliko, a u sljedećemu ćemo pozornost sa sličnim podupirućim podacima obratiti na ostalo: o šumi kao infrastrukturnoj kategoriji, općekorisnim funkcijama šume, o odnosima s preradom drva, o odnosu društva i politike prema šumi i šumarstvu i slično.

Uredništvo